

Nr 61.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående utförande av vissa tätningsarbeten m. m. vid ammunitionsförrådet å Stora Fjäderholmen; given Stockholms slott den 3 februari 1928.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro,
enligt Dess nådiga beslut:

GUSTAF ADOLF.

Gustav Rosén.

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 3 februari 1928.

Närvarande:

Statsministern EKMAN, ministern för utrikes ärendena LÖFGREN, statsråden RIBBING, MEURLING, GÄRDE, PETTERSSON, ROSÉN, HAMRIN, ALMKVIST, LYBERG, VON STOCKENSTRÖM.

Departementschefen, statsrådet Rosén anför:

Med bifall till ett av Kungl. Maj:t i proposition (nr 44) till 1921 års riksdag framlagt förslag medgav riksdagen, att för uppförande av ammunitionsförrådshus m. m. å Stora Fjäderholmen för en sammanlagd kostnad av högst 577,000 kronor finge från Stockholms varvs byggnadsfond under vart och ett av åren 1921—1923 tagas i anspråk högst en tredjedel av nämnda belopp.

Ifrågavarande förrådsanläggning har sedermera blivit utförd.

Bihang till riksdagens protokoll 1928. 1 saml. 50 häft. (Nr 61—63.) 305 28 1

Uti skrivelse till Kungl. Maj:t den 27 januari 1928 har marinförvaltningen gjort framställning angående utförande av tätningensarbeten m. m. i en av ammunitionskammrarna i förrådet samt därvid anfört följande.

Sedan anläggningen utförts, hade det visat sig nödvändigt att vidtaga åtgärder för minskande av i ammunitionskammrarna uppkommande temperaturdifferenser och fuktighet, som menligt inverkade på det där förvarade krutet.

Varvschefen vid flottans station i Stockholm hade därför ifrågasatt anordnandet av värmeledning för ammunitionskammrarnas uppvärmning, vilken anordning beräknats draga en kostnad av 43,000 kronor. Marinförvaltningen hade emellertid ansett, att, innan åtgärder för nämnda värmeanläggning vidtoges, försök med förbättrad ventilation av såväl själva ammunitionshuset som i de i berg utsprängda ammunitionskammrarna borde utföras, varjämte ytterligare försök att täta berget borde verkställas, så att den på grund av sprickor i berget uppkommande fukten så mycket som möjligt minskades. Varvschefen vid flottans station i Stockholm hade därför anmodats att för nämnda ändamål vidtaga erforderliga åtgärder.

Nu hade varvschefen i skrivelse till ämbetsverket anmält, att de anfallda försöken ägt rum under sommaren och hösten 1927. I av chefen för varvets artilleridepartement avgivet yttrande över ändamålsenligheten av de vidtagna anordningarna hade anförts, att fuktigheten under sommaren varit lika besvärande, varför det tydligen icke varit tillfyllet med den utförda anordningen. Emellertid kunde det ifrågasättas, om ej fuktigheten skulle kunna genom ordentlig tätning inifrån på effektivare sätt nedbringas än genom utförandet av den ursprungligen föreslagna värmeanläggningen. Uti de senaste befästningarna i Karlskrona fästning hade nämligen det otäta berget tätats inifrån genom cementbesprutning under högt tryck, enligt uppgift med gott resultat. Chefen för artilleridepartementet hade på denna grund ifrågasatt, huruvida icke utredning borde göras för dylik tätning av västra ammunitionskammaren.

Häröver hade chefen för byggnadsdepartementet i avgivet yttrande anført, bland annat, att det visat sig, att den västra kammaren lede mera av fukt än den östra, på grund av att berget ovanför förstnämnda kammare vore genomdraget av vattenådror. För att råda bot på detta skulle kunna tillrådas att verkställa besprutning med cementputs under lufttryck å väggar och tak, varvid putsen i taket borde säkras genom förankring. Sidogångarna mellan bergvägg och grund för träbyggnad borde samtidigt beläggas med betong, som borde putsas och förses med vattenrännor. Kostnaden för detta arbete i västra kammaren beräknades till 17,000 kronor, varav för sidogångarna cirka 2,500 kronor. Arbetet borde utföras under tiden 1 januari—15 mars, enär under denna tid vattenläckage i bergspringorna ej förekomme.

På grundval av den sålunda gjorda utredningen hade varvschefen föreslagit, att berörda arbeten i västra ammunitionskammaren måtte få komma till utförande samt att härför erforderliga medel, 17,000 kronor, måtte ställas till hans förfogande. Enär för arbetet erfordrades en tid av minst 1½ månad, hade varvschefen tillika hemställt, att beslut i ärendet måtte fattas snarast möjligt för möjliggörande av arbetenas utförande under ovan angiven lämplig tid.

Enär ifrågavarande arbeten omedelbart borde komma till utförande samt syntes böra bekostas av medel från Stockholms varvs byggnadsfond, hemställde marinförvaltningen, med instämmande i vad varvsmyndigheterna anført, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att för utförande av tätningensarbeten m. m. i en av ammunitionskammrarna å Stora Fjäderholmen

finge disponeras ett belopp av 17,000 kronor från Stockholms varvs byggnadsfond.

Med hänsyn till vad myndigheterna i ärendet anfört torde åtgärder med det snaraste böra vidtagas för minskande av den för ammunitionen skadliga fuktigheten i ammunitionsförrådsanläggningen å Stora Fjäderholmen.

Emot de av marinförvaltningen i sådant hänseende föreslagna tätningsarbetena m. m. samt den härför uppgjorda kostnadsberäkningen har jag icke något att erinra.

I likhet med marinförvaltningen anser jag, att arbetena i fråga böra bekostas av medel från Stockholms varvs byggnadsfond, som därtill lämnar tillgång. Emellertid torde riksdagens medgivande härtill böra inhämtas.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att för utförande av tätningsarbeten m. m. i en av ammunitionskamrarna vid ammunitionsförrådet å Stora Fjäderholmen må från Stockholms varvs byggnadsfond tagas i anspråk ett belopp av högst 17,000 kronor.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Maj:t Konungen lämna bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse bilaga vid detta protokoll utvisar skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Yngvar Månsson.
